

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет історії, політології та міжнародних відносин

Кафедра історії України і методики викладання історії

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Міжнародні економічні відносини»

Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини

Галузь знань 29 Міжнародні відносини

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № ____ від _____ 20__ р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Історія української культури
Викладач (-і)	Міщук Андрій іванович
Контактний телефон викладача	0506984776
Е-mail викладача	andrmishchuk@gmail.com
Формат дисципліни	1. Цикл загальної підготовки 1.1 Обов'язкові дисципліни
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	понеділок, 14.00 год. – 16.00 год.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Історія української культури – дисципліна, яка формує ідентичність і національну самоповагу, адже історія культури концентрує у собі такі взаємопов'язані речі, як національна мова, традиції та історична пам'ять. Вводячи студента у світ української культури з її основними науковими проблемами і дискурсами, автор намагається представити головні історичні віхи, викладає процес становлення усіх напрямів розвитку культури, простежив процес формування національнокультурних цінностей, поширення нових стилів мистецтва, констатовано зв'язок часів через збереження і розвиток культурних традицій у контексті сучасного культурологічного підходу до культури України як комплексної системи. Автор прагне розглядати історію української культури крізь призму трьох основних проблем: творення певного типу суспільства – умовно кажучи, певної цивілізації; системи спільних цінностей – матеріальних, духовних; та розвитку менталітету історичної людини тобто ідеології. Увагу приділено також з'ясуванню низки теоретичних питань щодо сутності культури, її структури, взаємозв'язку з економічними, політичними та іншими суспільними процесами, співвідношенню загальнолюдських та національних культурних цінностей, традиціям та новаціям у культурі тощо. Розглядаються й проблеми збереження національних культурних традицій в народному середовищі, що власне і зробило можливим українське культурне відродження і появу незалежної української держави у ХХ ст.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета викладання дисципліни *«Історія української культури»* вбачається у тому, щоб на основі засвоєння теоретичних знань та фактологічного матеріалу формувати в студентів комплекс знань, вмінь та навичок з української культури в її історичному становленні, поглиблене вивчення системи життєвих сенсів індивідів, соціальних прошарків, народу України, втілених у матеріальних і духовних цінностях певних історичних періодів.

Студенти повинні *знати*:

- цивілізаційні витоки і детермінанти української культури;

- особливості розвитку соціокультурних та релігійно-конфесійних процесів в умовах перебування України під владою інших держав;
- специфіку ідеологічних впливів Заходу та Сходу;
- багатогранність і багатство здобутків української культури в контексті світової культури.
- класифікацію основних джерел, які слугують основою для вивчення процесів і явищ у сфері української культури;

У процесі опанування курсу «*Історія української культури*» студенти засвоюють передбачені програмою знання і на цій основі набувають необхідних вмінь і навичок достатньо глибоко аналізувати різноманітні події, процеси і явища зі сфери культурного життя та робити відповідні власні судження і висновки. Зокрема, студенти повинні *вміти*:

- вільно володіти понятійним та термінологічним апаратом навчальної дисципліни;
- з'ясовувати причинно-наслідкові зв'язки і закономірності культурного розвитку українського суспільства в різні історичні періоди;
- визначати місце і роль виданих діячів культурного життя України на певному історичному етапі;
- узагальнювати досягнення українського народу у сфері культури в історичній ретроспективі, виокремлюючи внесок до скарбниці світового мистецтва.

4. Загальні і фахові компетентності

Загальні компетентності

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

5. Програмні результати навчання

РН 1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

РН 4. Систематизовувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН 6. Планувати, організовувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

РН 9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

РН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

РН 24. Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон'юнктури світових ринків.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	16
семінарські заняття / практичні / лабораторні	14

самостійна робота		60			
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
4-й семестр	Спеціальність 292 міжнародні економічні відносини	II курс	Нормативний		
Тематика курсу					
Тема,	Форма заняття	Література	Завдання, самостіна робота год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Феномен української культури Культура як суспільне явище. Культурні процеси на території України в давні часи. 1. Вступ. Предмет, мета і завдання курсу «Історія української культури». 2. Поняття та сутність культури. Концептуальні підходи до розуміння культуротворчих процесів. 3. Функції, структура й типологія культури. 4. Характеристика української культури, періодизація, джерельна база та принципи вивчення історії української культури.	лекція, 2 год.;	1.Калакура Я.С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О.Рафальський, М.Юрій. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. – 496 с. 2.Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с. 3.Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тевікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 274 с. 4.Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 584 с. 5.Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник. Для студентів усіх напрямів підготовки університету. – Херсон, 2014. – 85 с.	підготовка конспекту лекцій, 4 год.	10 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи). Підготовка презентацій	Згідно розкладу занять

<p>Тема 2. Прадавня культура на теренах України</p> <p>1. Первісна (архаїчна культура та її основні риси). Трипільська культура IV-III тис. до н.е.</p> <p>2. Кімерійсько-скіфсько-сарматський культурний симбіоз як автохтонне джерело української культури.</p> <p>3. Антична епоха в українському контексті.</p> <p>4. Зарубинецька та Черняхівська культура східнослов'янських племен дохристиянської Русі.</p> <p>5. Культура та дохристиянські вірування давніх слов'ян. Пантеон слов'янських богів як світоглядна модель язичницьких релігійних вірувань.</p>	лекція, 2 год	<ol style="list-style-type: none"> 1. Археологія України: Курс лекцій / [Л. Л. Залізняк, О. П. Моця, В. М. Зубар та ін.]; за ред.: Л. Л. Залізняк. - К.: Либідь, 2005. - 503 с. 2. Відейко М. Ю. Україна: від Трипілья до Антів. - К.: КВІЦ, 2008. - 279 с. 3. Етнічна та етнокультурна історія України. - У 3-х томах. - Т. 1, Кн. 2 / Баран В. Д., Залізняк Л. Л., Зубар В. М. та ін. - К.: Наукова думка, 2005. - 511 с. 4. Історія української культури: Курс лекцій / Л. В. Анучина, О. В. Бурлака, О. А. Лисенко та ін. - Х.: Вид-во «ФІНН», 2010. - 408 с. 5. Історія української культури: Навч. посіб. / О. Ю. Павлова, Т. Ф. Мельничук, І. В. Грищенко; за ред. О. Ю. Павлової. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 408 с. 6. Шейко В. М., Білоцерківський В. Я. Історія української культури: Навчальний посібник. - К.: Знання, 2010. - 271 с. 7. Шейко В. М., Тишевська К. Г. Історія української культури: Навч. посіб. - К.: Кондор, 2010. - 264 с. 	підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Згідно розкладу занять
--	---------------	---	--	---	------------------------

<p>Тема 3.Ознаки культури Середньовіччя. Культура Київської Русі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика періоду Київської Русі. Вплив християнства на розвиток давньоруської культури. 2. Культура Київської Русі як синтез язичництва та візантійського впливу. <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Мова, писемність, освіта, наукові знання та література. 2.2. Містобудування й архітектура. 2.3. Скульптура, живопис, декоративно-прикладне мистецтво. 2.4. Музичне мистецтво. 3. Соціокультурні процеси та мистецькі здобутки Галицько-Волинського князівства. 	<p>Семинарське заняття, 2 год.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1.Калакура Я.С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О.Рафальський, М.Юрій. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. – 496 с. 2.Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с. 3.Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тєвікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 274 с. 4.Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 584 с. 5.Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник. Для студентів усіх напрямів підготовки університету. – Херсон, 2014. – 85 с. 6.Александров А . В. Старокиївська агіографічна проза IX – першої третини XIII ст. – О., 1999. 7.Александрович В. Мистецтво Галицько - Волинської держави. – Л., 1999. 8. Александрович В. Українське малярство XIII – XV ст. – Л., 1995. 9. Берман Б . И. Читатель жития (Агиографический канон русского средневековья и традиции его восприятия) // Художественный язык средневековья. – М., 1982. 	<p>доопрацювання конспекту лекції, 4 год;</p>		<p>Згідно розкладу занять</p>
--	------------------------------------	---	---	--	-------------------------------

		<p>10. Брайчевский М . Ю. Утверждение христианства на Руси. – М., 1989.</p> <p>11. Брайчевський М . Ю. Запровадження християнства на Русі . – К.,1988.</p> <p>12. Бычко А . К. Народная мудрость на Руси: (Анализ философа). – К., 1988.</p> <p>13. Верещагин Е . М. Христианская книжность Древней Руси . – М., 1996.</p> <p>14. Висоцький С . О. Золоті ворота в Києві. – К., 2000.</p>			
<p>Тема 4-5. Культура України XIV – першої половини XVII. Доба ренесансу.</p> <p>1. Суспільно-політичні та історичні умови розвитку української культури в Україні XIV – XVI ст.</p> <p>2. Розвиток освіти на українських землях за часів Литовського князівства і Речі Посполитої. Українські гуманісти.</p> <p>3. Діяльність братств як культурно-освітніх осередків.</p> <p>4. Полемічна література.</p> <p>5. Розвиток</p>	<p>Семінарське заняття, 4 год.</p>	<p>1.Калакура Я.С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О.Рафальський, М.Юрій. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. – 496 с.</p> <p>2.Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.</p> <p>3.Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тєвікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 274 с.</p> <p>4.Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 584 с.</p> <p>5.Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник. Для студентів усіх</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 8 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p>	<p>Згідно розкладу занять</p>

<p>книгодрукування в Україні. Острозька Біблія.</p> <p>6. Архітектура та образотворче мистецтво, музична культура України періоду Відродження.</p> <p>7. Козаччина як культурне явище.</p>		<p>напрямів підготовки університету. – Херсон, 2014. – 85 с.</p> <p>6. Архітектура Львова / Уклад. С . П. Костюк – К., 1988.</p> <p>7. Білецький П . О. Нариси з історії українського мистецтва . Українське мистецтво другої половини XVII – XVIII століть. – К., 1989.</p> <p>8. Белецкий П. Украинская портретная живопись XVII – XVIII вв. – Л., 1981.</p> <p>9. Білецький П . О. «Козак Мамай» – українська народна картина. – Л., 1979.</p> <p>10. Білецький П . О. Українське мистецтво другої половини XVII – XVIII століть. – К., 1981.</p> <p>11. Витвицький В. Максим Березовський: життя і творчість. – Л., 1995.</p> <p>12. Дегтярьов М . Г., Корнеєва В . І. Андріївська церква. – К., 1999.</p> <p>13. Жолтовський П . М. Визвольна боротьба українського народу в пам'ятках мистецтва XVI – XVIII ст. К. 1958.</p> <p>14. Жолтовський П . М. Малюнки Києво - Лаврської іконописної майстерні. Альбом - каталог. – К., 1982.</p>			
<p>Тема 6-7 Українська культура XVI – XVIII ст. та європейський культурний простір. Доба бароко.</p> <p>1. Особливості</p>	<p>семінарське заняття, 4 год.</p>	<p>1.Калакура Я.С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О.Рафальський, М.Юрій. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. – 496 с.</p> <p>2.Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 8 год.</p>	<p>5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).</p>	<p>Згідно розкладу занять</p>

<p>розвитку української культури другої половини XVII – XVIII ст.</p> <p>2. Роль Петра Могили у формуванні українського національного культурного середовища та відновленні культурних пам'яток Києва.</p> <p>3. Наука у другій половині XVII –XVIII ст. Розвиток філософських ідей Г.Сковороди, Ф.Прокоповича.</p> <p>4. Українська література та книгодрукування у другій половині XVII –XVIII ст.</p> <p>5. Барокова архітектура та образотворче мистецтво у другій половині XVII – XVIII ст.</p> <p>6. Розвиток українського музичного та театрального мистецтва у другій половині XVII – XVIII ст.</p>		<p>3.Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тєвікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 274 с.</p> <p>4.Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 584 с.</p> <p>5.Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник. Для студентів усіх напрямів підготовки університету. – Херсон, 2014. – 85 с.</p> <p>6. Архітектура Львова / Уклад. С . П. Костюк – К., 1988.</p> <p>7. Білецький П . О. Нариси з історії українського мистецтва . Українське мистецтво другої половини XVII – XVIII століть. – К., 1989.</p> <p>8. Белецкий П. Украинская портретная живопись XVII – XVIII вв. – Л., 1981.</p> <p>9. Білецький П . О. «Козак Мамай» – українська народна картина. – Л., 1979.</p> <p>10. Білецький П . О. Українське мистецтво другої половини XVII – XVIII століть. – К., 1981.</p> <p>11. Витвицький В. Максим Березовський: життя і творчість. – Л., 1995.</p> <p>12. Дегтярьов М . Г., Корнєєва В . І. Андріївська церква. – К., 1999.</p> <p>13. Жолтовський П . М. Визвольна боротьба</p>			
---	--	---	--	--	--

		українського народу в пам'ятках мистецтва Х V I – Х V I I I ст. К. 1958. 14. Жолтовський П . М. Малюнки Києво - Лаврської іконописної майстерні. Альбом - каталог. – К., 1982.			
Тема 8. Особливості європейської культури ХV I I I -ХV I X ст. Проблеми і суперечності розвитку української культури ХV I X ст. 1. Особливості розвитку освіти і науки на українських землях у ХV I X ст. 2. Нова українська література ХV I X ст. Становлення української фольклористики як науки. 3. Архітектура та містобудування в Україні у ХV I X ст. 4. Українське музичне та театральне мистецтво у ХV I X ст. 5. Розвиток українського живопису у ХV I X ст.	лекція, 2 год.	1.Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХV I X – ХХ ст. – К., 1996. 2.Калакура Я.С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О.Рафальський, М.Юрій. – К.: ППІЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. – 496 с. 3.Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с. 4.Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тевікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 274 с. 5.Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 584 с. 6.Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник. Для студентів усіх напрямів підготовки університету. – Херсон, 2014. – 85 с. 7. Айзеншток І. Українські поети - романтики // Українські поети -романтики 20 – 40- х років ХV I X ст. – К., 1968. 8. Анісов В., Середа Є. Від підмайстра до	Доопрацювання конспекту лекції, 4 год.;	5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).	Згідно розкладу занять

		<p>академіка: нарис про Шевченка -художника. – К., 1967.</p> <p>9. Антонович Д. Українська культура. – К., 1993.</p> <p>10. Асєєв Ю . С., Грицай М . О., Ігнатов О . Н. Нариси історії архітектури Української РСР: дожовтневий період. – К., 1957.</p> <p>11. Брижицька С. « Я не одинокий...». Національне самоствердження Тараса Шевченка та його вплив на становлення національної ідентичності українців (друга чверть XIX – середина 20- х років XX ст.). – Черкаси, 2006.</p> <p>12. Волинський К . П. Теоретична боротьба в українській літературі (перша половина XIX ст.). – К., 1959. 7. Голубець М. Рококо і класицизм // Історія української культури. – К., 1994.</p>			
<p>Тема 9. Українське національно-культурне відродження (кінець XVIII – початок XX ст.)</p> <p>1. Сутність українського —національного відродження (модерного націотворення) в XIX – на початку XX ст. Концепт нації.</p> <p>2.Ідейні витoki і зміст українського національного відродження (модерного націотворення) XIX – початку XX ст.</p>	лекція, 2 год.	<p>1.Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX – XX ст. – К., 1996.</p> <p>2.Калакура Я.С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О.Рафальський, М.Юрій. – К.: ППіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. – 496 с.</p> <p>3.Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.</p> <p>4.Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тевікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. –</p>	Доопрацювання конспекту лекції, 4 год.;	5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).	Згідно розкладу занять

<p>Методологічні дискусії між примордіалістами і модерністами. 3. Періодизація — національного відродження».</p>		<p>Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 274 с. 5. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 584 с. 6. Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник. Для студентів усіх напрямів підготовки університету. – Херсон, 2014. – 85 с. 7. Айзеншток І. Українські поети - романтики // Українські поети - романтики 20 – 40- х років ХІХ ст. – К., 1968. 8. Анісов В., Середа Є. Від підмайстра до академіка: нарис про Шевченка -художника. – К., 1967. 9. Антонович Д. Українська культура. – К., 1993. 10. Асєєв Ю . С., Грицай М . О., Ігнатов О . Н. Нариси історії архітектури Української РСР: дожовтневий період. – К., 1957. 11. Брижицька С. « Я не одинокий...». Національне самоствердження Тараса Шевченка та його вплив на становлення національної ідентичності українців (друга чверть ХІХ – середина 20- х років ХХ ст.). – Черкаси, 2006. 12. Волинський К . П. Теоретична боротьба в українській літературі (перша половина ХІХ ст.). – К., 1959. 7. Голубець М. Рококо і класицизм // Історія української культури. – К., 1994.</p>			
<p>Тема 10. Епоха просвітництва</p>	<p>Епоха та</p>	<p>Семінарське заняття 2 год.</p>	<p>1. Українська та зарубіжна культура. Навч. пос. за ред. М.М. Заковича та</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття</p>	<p>5 б. (вибірково, Згідно розкладу</p>

<p>романтизму в Україні (кін XVIII ст. – пер. пол. XIX ст.)</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шевченко Т. Г. і нова українська культура. 2. Особливості розвитку освіти і науки на українських землях у XIX ст. 3. Нова українська література XIX ст. Становлення української фольклористики як науки. 4. Архітектура та містобудування в Україні у XIX ст. 5. Українське музичне та театральне мистецтво у XIX ст. 6. Розвиток українського живопису у XIX ст. 		<p>ін. – К., 2000.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Лекції з історії світової та вітчизняної культури. Навч. пос. за ред. А. Яртися та В. Мельника. – Львів, 2005. 3. Семчишин Мирослав. Тисяча років української культури. – К., 1993. 4. Історія української та зарубіжної культури. Навч. пос. за ред. С.М. Клапчука та В.Ф. Остафійчука. – К., 2000. 5. Шейко В.М., Л.Г. Тишевська. Історія української художньої культури. – Харків, 1999. 6. Попович М. Нарис історії культури України: Навчальний посібник. - К., 2001. 	та візуалізованої презентації, 4 год.	під час опитування на семінарі).	занять
<p>Тема 11. Ознаки української культури початку XX ст.</p> <p>1.Нові тенденції українського мистецтва на початку XX ст..</p>	лекція, 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1.Калакура Я.С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О.Рафальський, М.Юрій. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. – 496 с. 2.Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. 	Доопрацювання конспекту лекції та візуалізованої презентації, 4 год.;	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Згідно розкладу занять

<p>(неоромантизм, експресіонізм, авангард). Революційно-демократичний напрям в українській літературі.</p> <p>2. Чинники розвитку культури України в 1917-1921 рр.</p> <p>3. Мистецтво України 1917-1921 рр.: театр, музика, образотворче мистецтво та архітектура.</p>		<p>Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.</p> <p>3. Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тєвікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 274 с.</p> <p>4. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 584 с.</p> <p>5. Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник. Для студентів усіх напрямів підготовки університету. – Херсон, 2014. – 85 с.</p> <p>6. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ століття: Навч. посіб. / Під ред. Л.І.Кормича, В.В.Багацького. – Х., 2003.</p> <p>7. Литвин В. Україна на межі тисячоліть (1991 – 2000 рр.). – К., 2000. – (Україна крізь віки).</p> <p>8. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К., 1997.</p> <p>9. Пашук А.І. Українська церква і незалежність України. – Л., 2003.</p> <p>10. Римаренко Ю.І. Національний розвій України: проблеми і перспективи. – К., 1995.</p> <p>11. Савицкая Т.Е. Культура конца тысячелетия: Повседневный апокалипсис постмодерна (на материале западных культурологических концепций конца 80-х начала 90-х годов). Культура в современном</p>		<p>5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).</p>	
---	--	--	--	---	--

		<p>мире: Опыт, проблемы, решения // Науч.-информ. сборник. – Вып. 6. – М., 1995.</p> <p>12. Українська і світова культура: Навч. посіб. – К., 2002.</p> <p>13. Феномен української культури: Методологічні засади осмислення. – К., 1996.</p> <p>14. Шейко В.М. Культура. Цивілізація. Глобалізація. – Х., 2001.</p>			
<p>Тема 12. Українська радянська культура.</p> <p>1. Основні тенденції культурного розвитку в 1920-і роки. Політика «українізації».</p> <p>1.1 Розвиток освіти у 20-30-ті рр. ХХ ст. Кампанія з ліквідації не писемності дорослих.</p> <p>1.2 Розвиток науки у 20-30 рр. ХХ ст. Всеукраїнська академія наук.</p> <p>1.3 Основні літературні течії 20-30 –х років ХХ ст. в Україні та їхні представники.</p> <p>1.4 Театральне мистецтво та кінематограф, образотворче мистецтво та скульптура, музичне мистецтво України у 20-30 рр. ХХ ст.</p> <p>2. Українські культурні діячі – жертви</p>	лекція, 2 год.	<p>1.Калакура Я.С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О.Рафальський, М.Юрій. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. – 496 с.</p> <p>2.Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.</p> <p>3.Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тєвікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 274 с.</p> <p>4.Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 584 с.</p> <p>5.Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник. Для студентів усіх напрямів підготовки університету. – Херсон, 2014. – 85 с.</p> <p>6. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ століття: Навч. посіб. / Під. ред. Л.І.Кормича, В.В.Багацького. – Х.,</p>	Доопрацювання конспекту лекції, 4 год.;	5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).	Згідно розкладу занять

<p>сталінського терору. 3. Становище української культури під час німецько-фашистської окупації.</p>		<p>2003. 7. Литвин В. Україна на межі тисячоліть (1991 – 2000 рр.). – К., 2000. – (Україна крізь віки). 8. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К., 1997. 9. Пашук А.І. Українська церква і незалежність України. – Л., 2003. 10. Римаренко Ю.І. Національний розвій України: проблеми і перспективи. – К., 1995. 11. Савицкая Т.Е. Культура конца тысячелетия: Повседневный апокалипсис постмодерна (на материале западных культурологических концепций конца 80-х начала 90-х годов). Культура в современном мире: Опыт, проблемы, решения // Науч.-информ. сборник. – Вып. 6. – М., 1995. 12. Українська і світова культура: Навч. посіб. – К., 2002. 13. Феномен української культури: Методологічні засади осмислення. – К., 1996. 14. Шейко В.М. Культура. Цивілізація. Глобалізація. – Х., 2001.</p>			
<p>Тема 13. Новітня українська культура. друга половина ХХ ст. 1. Відбудова матеріальної бази культури та ідеологізація культурного життя України у післявоєнний</p>	<p>лекція, 2 год.</p>	<p>1.Калакура Я.С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О.Рафальський, М.Юрій. – К.: ППіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. – 496 с. 2.Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с. 3.Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх</p>	<p>Доопрацювання конспекту лекції, 4 год.;</p>	<p>5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).</p>	<p>Згідно розкладу занять</p>

<p>період (друга половина 40-х – першій половині 50-х рр. ХХ ст.).</p> <p>2. Хрущовська «відлига» та її вплив на розвиток української культури.</p> <p>3. Основні тенденції розвитку української культури у другій половині 60-х – першої половини 80-рр ХХ ст.</p> <p>3.1 Розвиток освіти та науки у другій половині 60-х – першій половині 80-х рр. ХХ ст.</p> <p>4. Період «перебудови» в Україні як передумова національного відродження української культури.</p>		<p>напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тевікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 274 с.</p> <p>4. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 584 с.</p> <p>5. Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник. Для студентів усіх напрямів підготовки університету. – Херсон, 2014. – 85 с.</p> <p>6. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ століття: Навч. посіб. / Під ред. Л.І.Кормича, В.В.Багацького. – Х., 2003.</p> <p>7. Литвин В. Україна на межі тисячоліть (1991 – 2000 рр.). – К., 2000. – (Україна крізь віки).</p> <p>8. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К., 1997.</p> <p>9. Пашук А.І. Українська церква і незалежність України. – Л., 2003.</p> <p>10. Римаренко Ю.І. Національний розвій України: проблеми і перспективи. – К., 1995.</p> <p>11. Савицкая Т.Е. Культура конца тысячелетия: Повседневный апокалипсис постмодерна (на материале западных культурологических концепций конца 80-х начала 90-х годов). Культура в современном мире: Опыт, проблемы, решения / / Науч.-информ. сборник. – Вып. 6. – М., 1995.</p> <p>12. Українська і світова культура: Навч.</p>			
--	--	---	--	--	--

		<p>посіб. – К., 2002.</p> <p>13. Феномен української культури: Методологічні засади осмислення. – К., 1996.</p> <p>14. Шейко В.М. Культура. Цивілізація. Глобалізація. – Х., 2001.</p>			
<p>Тема 14. Ознаки культурологічного процесу постмодерної доби ХХІ ст.</p> <p>1. Основні напрямки відродження української культури на сучасному етапі. Актуальність мовного питання в умовах незалежності. Стан та проблеми розвитку сучасної освіти в Україні.</p> <p>2. Здобутки науки й мистецтва України на сучасному етапі. Молодіжна та професійна субкультура.</p> <p>3. Сучасна конфесійна ситуація в Україні.</p> <p>4. Інтеграція української культури до загальноєвропейського та світового культурного простору.</p>	Лекція, 2 год.;	<p>1. Павличко С. Дискурс модернізму в українській літературі. – К., 1997.</p> <p>2. Калакура Я.С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О.Рафальський, М.Юрій. – К.: ПІЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. – 496 с.</p> <p>3. Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.</p> <p>4. Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Тевікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 274 с.</p> <p>5. Кордон М. В. Українська та зарубіжна культура: Підручник. 3-тє видання. – Київ: Центр учбової літератури, 2010. – 584 с.</p> <p>6. Галіченко М. В., Поліщук І. Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник. Для студентів усіх напрямів підготовки університету. – Херсон, 2014. – 85 с.</p> <p>7. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ століття: Навч. посіб. / Під ред. Л.І.Кормича, В.В.Багацького. – Х., 2003.</p>	<p>підготовка конспекту лекційного заняття 4 год.</p> <p>Індивідуальна робота – підготовка і оформлення студентом (-кою) розгорнутого реферату-презентації 4 год.</p>	10 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).	Згідно розкладу занять

		<p>8. Литвин В. Україна на межі тисячоліть (1991 – 2000 рр.). – К., 2000. – (Україна крізь віки).</p> <p>9. Пашук А.І. Українська церква і незалежність України. – Л., 2003.</p> <p>10. Римаренко Ю.І. Національний розвій України: проблеми і перспективи. – К., 1995.</p> <p>11. Савицкая Т.Е. Культура конца тысячелетия: Повседневный апокалипсис постмодерна (на материале западных культурологических концепций конца 80-х начала 90-х годов). Культура в современном мире: Опыт, проблемы, решения // Науч.-информ. сборник. – Вып. 6. – М., 1995.</p> <p>12. Українська і світова культура: Навч. посіб. – К., 2002.</p> <p>13. Попович М. Нарис історії культури України. – К., 1998.</p> <p>14. Забужко О. Філософія української ідеї та європейський контекст: франківський період. – К., 2009.</p>			
<p>Тема 15. Традиційна українська народна культура.</p> <p>1. Господарство, житло та одяг українців.</p> <p>2. Громадський побут і звичаї.</p> <p>3. Українська святково-обрядова культура.</p> <p>4. Особливості традиційного</p>	<p>семінарське заняття, 2 год.</p>	<p>1. Лозко Галина Сергіївна. Етнологія України [Текст] : філософсько-теоретичний та етнорелігієзнавчий аспект / Г. С. Лозко. - К. : АртЕк, 2001.</p> <p>2. Макарчук С. А. Етнічна історія України: навч. посібник / С. А. Макарчук. - К. : Знання, 2008.</p> <p>3. Пономарьов А. П. Українська етнографія: Курс лекцій.— К.: Либідь 1994.</p> <p>4. Стражний О. С. Український менталітет: ілюзії, міфи, реальність / О. С. Стражний. - К. : Книга, 2008.</p>	<p>підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год.</p>	<p>5 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).</p>	<p>Згідно розкладу занять</p>

українського харчування.		<p>5. Традиції та звичаї українців: [в 2 т.]. - К. : Гнозис, 2007 - 2010.</p> <p>6. Українознавство : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / за ред. М.І. Обушного. - К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008.</p> <p>7. Українська душа. – К., «Феникс», 1992.</p> <p>8. Українська етнологія: Навч. посібник / За ред. В. Борисенко. — К.: Либідь, 2007.</p> <p>9. Українці. Іст.-етнографічна монографія. У 3-х т. / НАН України. ІМФЕ ім. М. Рильського; Наук. ред. Г. Скрипник. — К.: ІМФЕ, 2005.</p>			
--------------------------	--	---	--	--	--

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи студентів (лютий – червень 2020):</p> <p>1) усні відповіді на семінарських заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей – 30 балів (три оцінки на дев'яти семінарських заняттях);</p> <p>2) індивідуальна робота – 20 балів;</p> <p>3) контрольна робота – 50 балів;</p> <p>Загальна кількість – 100 балів.</p> <p>Підсумковий контроль – залік (червень):</p> <p>Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань.</p> <table border="1" data-bbox="611 951 1892 1185"> <thead> <tr> <th>Вид контролю</th> <th>Поточний контроль</th> <th>Контрольна робота</th> <th>Індивідуальне завдання</th> <th>Підсумкова залікова оцінка</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Максимальна кількість балів, яку може набрати студент</td> <td style="text-align: center;">30</td> <td style="text-align: center;">50</td> <td style="text-align: center;">20</td> <td style="text-align: center;">100</td> </tr> </tbody> </table> <p>При обчисленні підсумкового семестрового балу враховується:</p> <p>Поточні оцінки успішності (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно») – виставляються під час проведення семінарських занять;</p> <p>Підсумкова оцінка за семінарські заняття виставляється студенту в кінці семестру за результатами роботи на семінарських заняттях і є середнім арифметичним (заокругленим до сотих) всіх отриманих оцінок за семінарські заняття.</p>	Вид контролю	Поточний контроль	Контрольна робота	Індивідуальне завдання	Підсумкова залікова оцінка	Максимальна кількість балів, яку може набрати студент	30	50	20	100
Вид контролю	Поточний контроль	Контрольна робота	Індивідуальне завдання	Підсумкова залікова оцінка							
Максимальна кількість балів, яку може набрати студент	30	50	20	100							

Отримані «незадовільні» оцінки враховуються при додаванні оцінок і входять у загальну кількість отриманих оцінок. Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між науково-педагогічним працівником та студентами у процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як науково-педагогічним працівником для коригування методів і засобів навчання, так і студентами для планування самостійної роботи. Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. На занятті пропонується якісне оцінювання знань студентів шляхом виставлення балів від «1» до «5».

2) Індивідуальне завдання.

Крім теоретичних знань студент повинен вміти застосовувати отримані знання у наукових дослідженнях фундаментального та прикладного характеру з використанням сучасних інформаційних технологій. Написання рефератів, підготовка реферативних матеріалів з наукових публікацій по важливих проблемах даної навчальної дисципліни.

Критерії оцінювання реферату (максимально 20 балів)

Критерії	Кількість балів
<ul style="list-style-type: none"> ● робота є оригінальним самостійним дослідженням, у якому відбито творчий пошук студента, його вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висуваючи при цьому власні гіпотези з досліджуваних проблем; 	17-20 балів
<ul style="list-style-type: none"> ● наукове дослідження студента виконане на достатньо високому рівні, але має незначні недоліки в технічному оформленні, укладанні списку літератури, стилістиці тексту; 	14-16 балів
<ul style="list-style-type: none"> ● тема розкрита неповно 	9-13 балів
<ul style="list-style-type: none"> ● робота не відповідає переважній більшості вимог до наукових досліджень, але має структуру, у списку літератури зазначено більше трьох джерел; 	3-8 балів
<ul style="list-style-type: none"> ● розкритий лише окремий аспект 	1-2 бали
<ul style="list-style-type: none"> ● реферат не захищений 	0 балів

Вимоги до письмової роботи

Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки при заліку. Отриманий в результаті здачі контрольної роботи бал додається до виставлених балів за семінарські заняття та індивідуальні завдання і складає підсумковий семестровий бал. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав усіх видів робіт, що передбачаються навчальним планом на семестр з даної дисципліни. Контрольна робота передбачає формулювання 5 завдань: 2 теоретичних, 1 практичного, 1 знання термінів та 1 на знання історії української культури.

Завдання	Кількість балів
1 теоретичне	20 балів
2 теоретичне	20 балів
3 практичне	5 балів
4 знання термінів	3 бали

		5 знання хронології	2 бали
		Університетська шкала	Національна шкала
		40 – 50 балів	Відмінно (5)
		30 – 39 балів	Добре (4)
		25 – 29 балів	Задовільно (3)
		1 – 24 балів	Незадовільно (2)
Семінарські заняття	Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати мислення, формувати навички розробок презентацій з обраних тем, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні теми з історії української культури, займати чітку громадянську позицію		
Умови допуску до підсумкового контролю	Для допуску до підсумкового контролю (заліку) студент мусить захистити реферат (презентацію) з обраної теми на відмінну/добру/задовільну оцінку – мінімум 10 балів; отримати мінімальний задовільний бал за написання контрольної роботи – мінімум 5 балів, а також засвоїти матеріали семінарських занять – мінімум 10 балів. Мінімальний сумарний бал для допуску до підсумкового контролю з дисципліни – 25 балів.		
8. Політика курсу			
Політика курсу «Історія української культури» передбачає Perezдачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізньєнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття/ невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат). У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недоброрядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.. Perezдачі негативних оцінок та відсутності на заняттях – понеділок, 14.00 год. – 16.00 год.			
9. Рекомендована література			
<ol style="list-style-type: none"> 1. Європейська та українська культура в нарисах: Навч. посіб. / За ред. І. З. Цехмістро, В. І. Штанько, В. С. Старовойт та ін. – К., 2003. 2. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (ІХ – початок ХХІ ст.): Навч. посіб. для студентів -україністів. – Ужгород, 2009. 3. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. – К., 2010. 4. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993. 5. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд. Б. І. Білик, Ю. А. Горбань, Я. С. Калакура та ін. – К., 2000. 6. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. М. Клапчук, В. Ф. Остафійчук, Б. І. Білик. – К., 2002. 7. Кашуба М. В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011. 8. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред. В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх. – К., 1993. 9. Культура українського народу: Навч. посіб. / В. М. Русанівський, Г. Д. Вервес, М. В. Гончаренко. – К., 1994. 10. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч. посіб. / Під. ред. Л. І. Кормича, В. В. Багацького. – Х., 2003. 11. Марченко М. І. Історія української культури. З найдавніших часів до середини ХVІІ ст. – К., 1961. 			

12. Попович М . В. Нарис історії культури України. – К.,1998.
13. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993.
14. Фареній І . А . Історія української культури з найдавніших часів до кінця X VIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с .
15. Шейко В . М., Білоцерківський В . Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.
16. Шейко В . М., Тишевська Л . Г. Історія української культури : Навч. посіб. – К., 2006.

Викладач

Мищук А.І.